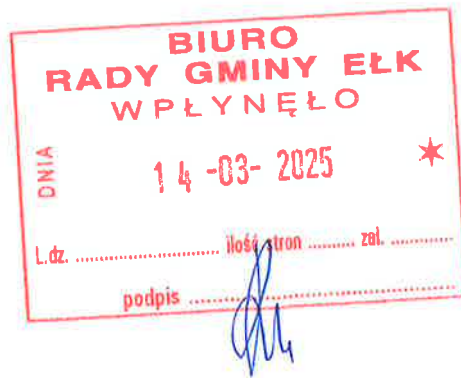

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ELKU

**SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA ZADAŃ ZLECONYCH I WŁASNYCH
GMINY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZA 2024 ROK**

Marzec 2025 ROK

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. Zadania i struktura organizacyjna	4
1.1.Zadania i ramy prawne	4
1.2.Struktura organizacyjna	6
1.3.Zasady udzielania świadczeń	7
1.4.Powody udzielania pomocy społecznej	9
II .Zadania zlecone gminie	11
2.1. Świadczenia rodzinne	11
2.2.Fundusz alimentacyjny	13
2.3.Dłużnicy alimentacyjni	14
2.4.Świadczenie wychowawcze	15
2.5.Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	15
2.6.Dodatki energetyczne	16
III. Inne zadania zlecone gminie	17
3.1.Świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy	17
3.2.Bon energetyczny	17
3.3.Dodatek osłonowy	18
3.4 Wydawanie zaświadczeń do programu „Czyste Powietrze”	19
IV. Zadania własne gminy	20
4.1.Zasiłki i pomoc w naturze	20
4.2.Zasiłki stałe	22
4.3.Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	22
4.4.Domy pomocy społecznej	23
4.5.Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	23
4.6.Składki na ubezpieczenie zdrowotne	23

4.7. Wsparcie rodziny	24
4.8. Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.....	24
4.9. Pomoc w zakresie dożywiania	25
4.10. Pozostała działalność	26
V. Inne zadania własne gminy	26
5.1. Dodatki mieszkaniowe	26
5.2. Mieszkania treningowe	26
5.3. Pomoc materialna dla uczniów/stypendia/	27
VI. Realizacja programów z zakresu pomocy społecznej	27
6.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2028	27
6.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	27
6.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	28
6.4. Programy polityki zdrowotnej	28
6.5. Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2024r.	29
VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	30
VIII. Współpraca z innymi jednostkami i instytucjami	31
IX. W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb	32
X. W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych	32
XI. Potrzeby i wnioski na dalsze lata realizacji	34

Wstęp.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku przedstawia sprawozdanie z działalności za 2024 rok w odniesieniu do zadań własnych gminy, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jak również zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej.

W sprawozdaniu ujęto zadania i strukturę zatrudnienia w Ośrodku, formy wsparcia oraz wydatki finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Wielkość udzielonej pomocy oraz liczbę osób obrazują zestawienia tabelaryczne obejmujące lata 2022-2024.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku (zwany dalej Ośrodkiem, GOPS), w obszarze pomocy społecznej, realizuje zadania własne i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pomoc społeczna, w myśl wyżej cytowanej ustawy, jest instytucją polityki społecznej państwa i włącza się, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz.1283 z późn. zm.), Kierownik składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka. Ponadto, Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka stanowi plan finansowy opracowany na każdy rok finansowy.

I. Zadania i struktura organizacyjna.

1.1. Zadania i ramy prawne.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Akta prawne na podstawie których, GOPS realizował szeroki zakres zadań w 2024 r.:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
2. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych;
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

4. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
5. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych;
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
9. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
11. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
12. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
13. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
16. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
17. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
18. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
19. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
20. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
21. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
22. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
23. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
24. Ustawa z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
25. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
26. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
27. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
28. Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 –2028;
29. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku o sprawozdawczości budżetowej;
30. Szereg innych ustaw i aktów wykonawczych regulujących tematykę pomocy społecznej.

W roku 2024 dodatkowo Ośrodkowi powierzono realizację szeregu zadań zleconych wynikających z:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
2. Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym;
3. Ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w 2024 roku realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać;
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem;
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizację programów osłonowych - kreowanie lokalnej polityki społecznej.

1.2. Struktura organizacyjna Ośrodka.

Struktura zatrudnienia:

Lp	Wyszczególnienie stanowisk	Ogółem liczba zatrudnionych osób
1.	Kierownik	1
2.	Główny księgowy	1
	DZIAŁ ŚWIADCZEŃ	
3.	Starszy inspektor	3
	DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	
4.	Starszy specjalista pracy socjalnej	2
5.	Specjalista pracy socjalnej	3
6.	Starszy pracownik socjalny	0
7.	Pracownik socjalny	1
8.	inspektor	1
	ASYSTENT RODZINY	
9.	Asystent rodziny	3
10.	Psycholog /umowa zlecenia/	1
	SEKCJA D.S ORGANIZACYJNO-KADROWYCH	
11.	Inspektor	2
12.	Informatyk /umowa zlecenia/	1
13.	Specjalista ds. bhp /umowa zlecenia/	1
14.	Sprzątaczką /umowa zlecenia/	1
	SEKCJA USŁUG OPIEKUŃCZYCH	
15.	Opiekun w ośrodku pomocy społecznej /umowa o pracę/	4
16.	Młodszy opiekun w ośrodku pomocy społecznej /umowa zlecenia/	7

Na dzień 31.12.2024 r. GOPS w Ełku zatrudniał na podstawie umowy o pracę 21 osób na 19,50 etatach, w tym 6 pracowników socjalnych (2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 3 specjalistów pracy socjalnej i 1 pracownik socjalny).

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy, wynikającym z art. 17 ust.1, pkt 18 ustawy o pomocy społecznej.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej OPS zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust.11 ustawy ośrodek pomocy zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców, nie mniej niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zabezpiecza obsługę organizacyjno - techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych i jest to zadanie obowiązkowe wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

1.3. Zasady udzielania świadczeń.

W 2024 roku działalność Ośrodka skoncentrowana była na wspieraniu osób i rodzin w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwieniu im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także minimalizowaniu zjawiska marginalizacji i wykluczenia. System działań obejmował rozmaite instrumenty pomocy finansowej, jak i niefinansowej z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia zakresu usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Inicjował działania o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i przepisów prawa miejscowego, zawartych w uchwałach Rady Gminy Ełk, wykonywane były zgodnie z potrzebami społeczności gminnej, wyrażonej w składanych wnioskach o pomoc.

Zgodnie z obowiązującą w systemie pomocy społecznej zasadą subsydiarności, pomoc społeczna wkracza dopiero w sytuacji, gdy osoba lub rodzina nie ma innych pozostałych możliwości zaspokojenia swoich niezbędnych potrzeb bytowych. Świadczenia z pomocy społecznej mają charakter uzupełniający i winny być przyznawane jedynie, gdy uzyskiwane przez osobę świadczenia z innych systemów nadal nie są wystarczające.

W 2024 r. do Ośrodka Pomocy wpłynęło 670 wniosków z prośbą o pomoc. Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 825 wywiadów środowiskowych (w tym 69 na rzecz innych jednostek pomocy społecznej i instytucji).

W dziedzinie pomocy społecznej wydano 882 decyzje administracyjne, w tym: 23 decyzje uchylające, 712 decyzji przyznających, 128 decyzji zmieniających, 5 decyzji odmownych w związku z brakiem współdziałania strony i 11 wygaszających.

W 2024 roku na terenie Gminy Ełk, zgodnie z informacją uzyskaną z bazy Rejestru Mieszkańców, zameldowanych na pobycie stałym było 11.883 mieszkańców, w tym 5.865 kobiet i 6018 mężczyzn. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 16,61 % ogółu mieszkańców (1974 osoby).

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ełku na dzień 30 listopada 2024 r. na terenie gminy Ełk liczba bezrobotnych wynosiła 676 osoby, w tym 368 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 111 osób. w tym 52 kobiety. Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 49,56% ogólnej liczby zarejestrowanych, zaś osoby do 30 roku życia - 28 %.

Pomocą społeczną w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto łącznie **252 rodziny, w których było 546 osób**, z czego 177 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej. Porównując z rokiem 2023 - pomocą w formie pieniężnej i niepieniężnej objęto ogółem 258 rodzin, w których było 570 osób, z czego 188 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców wyniósł **4,59 %** i od trzech lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2022 - 2024.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem			2022	2023	2024
	2022	2023	2024			
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	243	241	235	535	535	513
w tym:						
świadczenia pieniężne	199	188	177	387	359	320
świadczenia niepieniężne	88	88	94	290	310	331
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	243	245	216	511	535	472
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	14	17	17	23	35	30

Praca socjalna prowadzona w oparciu o Kontrakt Socjalny	Liczba Kontraktów Socjalnych			Liczba osób objęta Kontraktami Socjalnymi		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
	16	17	21	16	17	21

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

W 2024 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, zaobserwowano spadek zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej o 6 rodzin. Obok zapotrzebowania na

pomoc pieniężną udzielana była pomoc w formie niepieniężnej, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Zainteresowanie kontraktami socjalnymi pozostało na tym samym poziomie.

Z poradnictwa psychologicznego w roku 2024 skorzystało 40 rodzin, w których żyje 140 mieszkańców.

1.4. Powody udzielania pomocy społecznej.

W 2024 roku głównym powodem udzielania pomocy społecznej było ubóstwo. Z tego powodu wsparcia udzielono 134 rodzinom, w których żyje 264 osób. Następną grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny, w których występuje niepełnosprawność – 99 rodziny, z tego 165 osób. Kolejną przyczyną było bezrobocie – 122 rodziny, w tym 333 osób. W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek. Wszystkie rodziny objęte były pomocą pracowników socjalnych w formie pracy socjalnej, mającej na celu usamodzielnienie i ograniczenie korzystania ze świadczeń pieniężnych. Rodziny, w których występowała przemoc były objęte procedurą „Niebieskie Karty”.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy przez GOPS w Elku w latach 2022 – 2024.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	136	142	134	259	304	264
bezrobocie	147	133	122	378	351	333
długotrwała lub ciężka choroba	69	62	54	140	129	95
niepełnosprawność	96	102	99	158	168	165
bezzradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	52	49	56	224	240	265
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	6	9	25	28	41
alkoholizm	2	3	5	5	5	7
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	6	1	6	6	1
zdarzenie losowe	2	2	10	5	7	24
przemoc domowa	0	1	1	0	3	2
bezdromność	16	9	16	16	9	16

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z powyższego zestawienia wynika, że w latach 2022 - 2024 najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała ciężka choroba, a także bezzradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Prowadzona na bieżąco diagnoza problemów społecznych była podstawą określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek gromadził dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne

podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analizował zasoby Gminy Elk w sferze socjalnej. **Ogółem w różnej formie z pomocy korzystało 235 rodzin, w których żyło 513 osób (bez pracy socjalnej).**

Tabela 3. Typy rodzin /struktura rodzin/.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
RODZINY OGÓLEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	252	252	546
z tego o liczbie osób (z wiersza 1):	2	159	159	159
1				
2	3	20	20	40
3	4	19	19	57
4	5	17	17	68
5	6	16	16	80
6 i więcej	7	21	21	142
w tym (z wiersza 1)	8	74	74	347
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓLEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8):	9	14	14	44
1				
2	10	24	24	88
3	11	16	16	85
4	12	13	13	74
5	13	3	3	21
6	14	3	3	24
7 i więcej	15	1	1	11
w tym (z wiersza 1)	16	24	24	89
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM (wiersz 17+18+19+20)				
z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16):	17	5	5	13
1				
2	18	11	11	36
3	19	5	5	25
4 i więcej	20	3	3	15
w tym (z wiersza 1)	21	41	41	72
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM (wiersz 22+23+24+25)				
z tego o liczbie osób (z wiersza 21):	22	25	25	25
1				
2	23	10	10	20
3	24	2	2	6
4 i więcej	25	4	4	21

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku sporządził, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Ełk za rok 2023 i przekazał do zatwierdzenia przez Radę Gminy Ełk oraz do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Dokument został opracowany w oparciu o lokalną sytuację społeczną i demograficzną gminy Ełk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku w swojej strukturze posiada wyodrębniony Dział Świadczeń, który zajmuje się realizacją ustaw:

- z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska;
- z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Na podstawie powyższych ustaw ustala prawo do świadczeń i realizuje ich wypłatę.

II. Zadania zlecone gminie.

Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

2.1. Świadczenia rodzinne - rozdział 85502

System świadczeń rodzinnych skierowany jest do rodzin, które nie są w stanie zabezpieczyć potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

W 2023 roku w gminie Ełk ze świadczeń rodzinnych skorzystało 639 rodzin. Ogółem wydano 735 decyzji administracyjnych, w tym 642 decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz 70 decyzji odmawiających (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 23 decyzje żądające zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego). Natomiast w 2024 roku ze świadczeń skorzystało 605 rodzin. Wydano 607 decyzji administracyjnych, w tym 553 decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz 46 decyzji odmownych (przekroczenie kryterium dochodowego), a także 8 decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (w tym 3 stwierdzenie przekroczenia kryterium dochodowego). W porównaniu do roku 2023 ze świadczeń rodzinnych skorzystało o 34 rodziny mniej oraz wydano o 128 mniej decyzji administracyjnych.

Świadczenia te zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, obejmują:

1. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c) samotnego wychowywania dziecka,

- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego,
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
2. świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
 3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
 4. świadczenie rodzicielskie.

Ponadto, od 2014 roku, zostało wprowadzone świadczenie, którym jest zasiłek dla opiekuna.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa weszła w życie w dniu 15 maja 2014 r. i realizuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13).

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Z tego świadczenia skorzystało w 2021 roku 2 opiekunów osób niepełnosprawnych, w 2022 roku - 2 opiekunów, natomiast w 2023r. - 0 opiekunów.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w latach 2022 - 2024.

Lp	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłaconych świadczeń w zł.		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego							
1.	Zasiłek rodzinny	6.681	5.592	4.444	759.752	632.353	490.275
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	23	41	21	15.532	22.133	20.057
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	29	26	23	10.488	8.800	8.533
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	537	218	114	50.705	42.528	21.809
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	461	417	398	47.335	43.609	40.636
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szk.	715	698	690	38.415	31.455	25.721
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania						

7.1	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	22	0	9	2.143	0	1.017
7.2	w związku z dojazdem z miejsca zamiesz. do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1.028	885	628	64.802	57.230	37.478
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.647	1.537	1.375	151.806	138.889	120.659
Świadczenia opiekuńcze							
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	3.893	4.040	4.034	840.264	871.993	870.698
10.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	40	12	0	24.800	6.627	0
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	840	863	983	1.764,664	2.100.832	2.924.603
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka							
12.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	45	45	37	45.000	45.000	37.000
Świadczenie rodzicielskie							
13.	Świadczenie rodzicielskie	289	313	255	244.704	266.145	231.774
Zasiłek dla opiekuna							
14.	Zasiłek dla opiekuna	2	0	0	1.196	0	0
Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe							
15.	Składki na ubezp. emerytalno - rentowe	609	597	617	337.779	382.064	491.070

Zródło: Opracowanie własne GOPS.

2.2. Fundusz alimentacyjny - rozdział 85502

W 2023 roku w gminie Elk ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 47 rodzin. Ogółem wydano 68 decyzji administracyjnych, w tym 61 decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczenia oraz 1 decyzja żądająca zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Natomiast w 2024 roku z tego typu świadczeń skorzystało 49 rodzin. Wydano 65 decyzji administracyjnych, w tym 61 decyzje w sprawie ustalenia prawa do świadczenia, 2 decyzje uchylające prawo do świadczenia i 2 decyzje odmawiające prawa do świadczenia. W 2024 roku w porównaniu do 2023 roku zmniejszyła się liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 9 oraz wydano o 8 decyzji administracyjnych mniej.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny w latach 2022 - 2024.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Fundusz alimentacyjny							
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	985	920	919	395.084	377.582	390.468

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

2.3. Dłużnicy alimentacyjni.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych wynosiły:

- 248.855,61 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego:
 - przekazane na dochody budżetu państwa: 204.803,84 zł, a w tym ustawowe odsetki za opóźnienie: 138.726,12 zł,
 - przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela: 44.051,77 zł;
- 4.410,00 zł z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w latach 2005 – 2008.

W 2024 roku wobec 81 dłużników alimentacyjnych podjęto i prowadzono działania zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności oraz doprowadzenia do skutecznego egzekwowania i realizowania zobowiązań alimentacyjnych, zaś w 2023 roku wobec 89 dłużników. W 2024 roku w 2 sprawach wszczęto postępowanie administracyjne o uznaniu dłużników alimentacyjnych za uchylających się od wykonania obowiązku alimentacyjnego oraz wydano 2 decyzje administracyjne o umorzeniu postępowania. Ponadto sporządzono i przekazano 38 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściągane z urzędu dotyczącego nie alimentacji.

W sprawach dłużników alimentacyjnych podejmowano i prowadzono czynności z samymi dłużnikami alimentacyjnymi, a także z komornikami sądowymi, organami właściwymi wierzyciela, organami właściwymi dłużnika, Powiatowym Urzędem Pracy, Prokuraturą Rejonową, Starostwem Powiatowym, Policją, CEPiK i innymi w zależności od zaistniałej sytuacji.

Informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do Biur Informacji Gospodarczej. Są to:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku zostały przekazane informacje o 172 dłużnikach alimentacyjnych.

2.4. Świadczenie Wychowawcze (Program Rodzina 500+) - rozdział 85501

Od 1 kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku realizował zadania wynikające z ustawy z 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Program Rodzina 500+.

W ramach Programu wypłacane było świadczenie wychowawcze, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Wysokość świadczenia wychowawczego wynosiło 500 zł m-nie na dziecko w rodzinie.

Od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje bez względu na osiągnięty dochód przez członków rodziny.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych świadczeń wychowawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Struktura wydatków na świadczenia wychowawcze w latach 2022 - 2024.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenie wychowawcze							
1.	Świadczenia wychowawcze	10.746	35	68	12.623.841	16.452	25.243

Źródło: Opracowanie własne GOPS

W 2023 roku wypłacono świadczenia wychowawcze na rzecz 9 dzieci z 5 rodzin, natomiast w 2024 roku wypłacono na rzecz 2 dzieci z 1 rodziny.

Na podstawie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 17 września 2021r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest organem właściwym w zakresie rozpatrzenia wniosków o świadczenie wychowawcze składanych od dnia 1 stycznia 2022 r. i od tej daty prowadzi postępowania i rozstrzyga co do istoty. W związku z tym sprawy dotyczące prawa do świadczeń wychowawczych za okresy sprzed dnia 1 stycznia 2022 r. nadal będą realizowane, do zakończenia postępowania, przez dotychczasowe organy (wójt, burmistrz, prezydent). Organy te również wypłacają świadczenia wychowawcze przyznane za okres przed dniem 1 stycznia 2022 r. do końca okresu, na jaki zostały przyznane, tj. do dnia 31 maja 2022 r. w przypadku zakończenia postępowań i ustalenia prawa do świadczeń w późniejszym terminie.

2.5. Jednorazowe świadczenie „Za życiem” - rozdział 85502

Od 1 stycznia 2017 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Elku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wsparcie obejmuje m.in.: wypłatę jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wysokość świadczenia wynosi 4.000 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego jednorazowego świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Struktura wydatków na jednorazowe świadczenia „Za życiem” w latach 2022 - 2024.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”							
1.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0	1	1	0	4.000	4.000

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2024 roku do Ośrodka wpłynął 1 wniosek z prośbą o udzielenie pomocy.

2.6. Dodatki energetyczne (zadanie zlecone) – rozdział 85215

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu (osobie, która ma przyznany dodatek mieszkaniowy), o którym mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo energetyczne. Wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstw domowych określa do 30 kwietnia danego roku Minister Klimatu w obwieszczeniu publikowanym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanych dodatków energetycznych.

Tabela 8. Struktura wydatków na dodatek energetyczny w latach 2022 - 2024.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Dodatek energetyczny							
1.	gospodarstwa domowe prowadzone przez osobę samotną	15	0	0	184	0	0
2.	gospodarstwo domowe składające się z 2 do 4 osób	38	0	0	647	0	0

3.	gospodarstwo domowe składające się z co najmniej 5 osób	14	0	0	282	0	0
RAZEM:		67	0	0	1.113	0	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2024 roku nie prowadzono postępowań w sprawie ustalenia prawa do dodatku energetycznego. Powyższe nastąpiło w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym, na mocy której wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. Na czas wypłaty dodatku osłonowego tj. na cały 2024 rok zawieszono wypłatę nowych dodatków *energetycznych*, ponieważ dodatki osłonowe w szerszym zakresie i w sposób bardziej kompleksowy niż w aktualnym stanie prawnym wspomogą odbiorców. Ustawą z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego, przedłużono zawieszenie wypłat dodatków elektrycznych. Wnioski o wypłatę dodatku *energetycznego*, złożone w okresie od dnia wejścia w życie ww. ustaw do dnia 31 grudnia 2025 r. pozostawia się bez rozpoznania.

III. Inne zadania zlecone gminie.

3.1. Świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne na zasadach i trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił następujące świadczenia:

- zasiłki rodzinne na 3 dzieci w kwocie – 6.145,00 zł,
- świadczenie rodzicielskie na 2 dzieci w kwocie – 8.666,70 zł,
- jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie po 300 zł nie były wypłacane.

Wydatkowane środki finansowe w kwocie ogółem -14.811,70 zł w całości pochodziły z dotacji Wojewody.

3.2. Bon energetyczny

Ustawą z dnia 23 maja 2024 roku o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci bonu elektrycznego. Celem świadczenia było złagodzenie wzrostu kosztów dla gospodarstw domowych, które wykorzystują energię elektryczną do ogrzewania.

Bon energetyczny przysługiwał jednorazowo gospodarstwu domowemu, jeżeli przeciętny miesięczny dochód za 2023 r. nie przekraczał:

- 2500 zł dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 1700 zł na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

Bon przysługiwał gospodarstwom domowym w wysokości:

- 300 zł -gospodarstwu domowemu jednoosobowemu;
- 400 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 2 do 3 osób;
- 500 zł- gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 4 do 5 osób;
- 600 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z co najmniej 6 osób.

W przypadku, gdy główne źródło ogrzewania danego gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną i jest wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, bon wypłacany jest w podwójnej wysokości.

W ramach bonu energetycznego zostały wypłacone środki w kwocie 364.809,64 zł łącznie z kosztami obsługi.

Tabela 9. Struktura załatwionych wniosków o bon energetyczny w 2024 r.

Liczba złożonych wniosków o bon elektryczny	Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Liczba odmownie załatwionych wniosków	Liczba wniosków przekazanych wg właściwości	Liczba wniosków wycofanych
913	745	94	62	12

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

3.3 Dodatek osłonowy

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym wprowadzono jednorazowe wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego. Celem świadczenia było zapewnienie wsparcia finansowego osobom o niskich dochodach, a także ochrona ich przed ubóstwem energetycznym.

Dodatek przysługuje gospodarstwom domowym:

- jednoosobowym, w którym dochód miesięczny na osobę nie przekracza 2.100,00 zł netto,
- wieloosobowym, w którym dochód miesięczny na osobę nie przekracza 1.500,00 zł netto.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, dodatek osłonowy przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kwotą dodatku, a kwotą przekroczenia tzw. zasada „złotówka za złotówkę”.

Wysokość dodatku osłonowego uzależniona jest od liczby osób w gospodarstwie domowym oraz stosowanego w nieruchomości źródła ogrzewania.

Dodatek osłonowy wynosi rocznie:

- 228,80 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego
- 343,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób
- 486,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 657,80 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek może być wyższy, jeśli głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest jedno z następujących źródeł: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi - wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków,

o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Wtedy dodatek osłonowy wynosi:

- 286 zł rocznie dla gospodarstwa domowego jednoosobowego
- 429 zł rocznie dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób
- 607,75 zł rocznie dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 822,25 zł rocznie dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Tabela 10. Struktura wydatków na dodatek osłonowy w 2024 r.

Wyplacony dodatek osłonowy	Gospodarstwa domowe 1 osobowe	Gospodarstwa domowe od 2 do 3 osób	Gospodarstwa domowe od 4 do 5 osób	Gospodarstwa domowe 6 osobowe i większe	Razem
w kwocie podstawowej	19.295,45	32.904,59	48.107,37	14.079,79	114.387,20
w kwocie podwyższonej	28.468,63	50.210,28	67.927,91	20.116,22	166.723,04
Łącznie	47.764,08	83.114,87	116.035,28	34.196,01	281.110,24

W 2024 roku łącznie 694 gospodarstw domowych skorzystało z dodatku osłonowego.

3.4 Wydawanie zaświadczeń do programu „Czyste Powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „Czyste powietrze”, musi posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Celem programu „Czyste powietrze” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć, na których program się skupia min, na wymianie pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacje budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku od 2020 r. prowadzi postępowania w sprawach o żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego oraz wydaje w tych sprawach zaświadczenia.

W 2024 r. wydano 172 zaświadczeń do programu.

IV. Zadania własne gminy (art. 17 ustawy o pomocy społecznej).

Podstawowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Osoby te są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów.

GOPS w Ełku, realizując zadania ustawy o pomocy społecznej, w 2024 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 235 rodzinom, w których żyje łącznie 513 osób. Praca socjalna była ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji, godnej człowieka.

Pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco dokonują analizy potrzeb, w celu włączenia społecznego osób długotrwale bezrobotnych.

4.1. Zasiłki i pomoc w naturze - rozdział 85214.

GOPS w 2024 roku zasiłki okresowe przyznał i wypłacił 93 rodzinom, na łączną kwotę 245.408 zł, z tego środki z budżetu Wojewody stanowiły kwotę 234.433 zł, zaś środki własne gminy wyniosły 10.975 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Wydatki na zasiłki okresowe w latach 2022 – 2024.

Źródła finansowania	2022	2023	2024	Uwagi
Dotacja Wojewody	332.780 zł	307.995 zł	234.433 zł	
Środki własne Gminy	6.535 zł	5.038 zł	10.975 zł	
Ogółem	339.315 zł	313.033 zł	245.408 zł	

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Porównując wydatki na pomoc w formie zasiłków okresowych w latach 2022 – 2024, najwięcej środków finansowych na ten cel wydatkowano w 2022 roku.

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności, z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, czy braku możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło 776 zł, zaś dla osoby w rodzinie w wysokości 600 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego określona została na poziomie 1000 zł, natomiast kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego wynosiła 345 zł.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało 93 rodziny, w których żyje 196 osób. Ogółem wypłacono 540 świadczeń. Główne powody przyznawania zasiłków okresowych to:

- bezrobocie – 81 rodzin – 492 świadczeń,
- niepełnosprawności – 3 rodziny – 11 świadczeń,
- długotrwała choroba 5 rodzin – 13 świadczeń.
- z innego tytułu - 4 rodziny -24 świadczeń.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

W 2024 r. Ośrodek przyznał pomoc dla 99 rodzin w formie zasiłków celowych, w tym dla 6 rodzin zasiłki specjalne celowe. Ogółem wydatkowano 145.150 zł.

Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe wypłacono dla 6 rodzin na kwotę – 8.590 zł.

W 2024 roku 10 rodzinom udzielano pomocy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pożar) na kwotę- 37.700 zł.

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków własnych pokrywane były koszty pobytu 10 naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach. Na ten cel w 2024 r. wydatkowano 56.931 zł. Składają się na nią: koszty noclegu, posiłków, niezbędnej odzieży, obuwia i środków czystości.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

W 2023 r. i 2024 roku nie udzielano takich świadczeń ze uwagi na brak potrzeb w tym zakresie.

Za 1 mieszkańca gminy poniesiono wydatki związane z pokryciem kosztów pogrzebu na łączną kwotę 3.998 zł.

4.2. Zasiłki stałe - rozdział 85216

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2024 r. wydano, w zakresie zadań obligatoryjnych, 67 osobom decyzje przyznające świadczenie w formie zasiłku stałego. Wypłaconych zostało 710 świadczeń. Na zasiłki wydatkowano kwotę – 636.354 zł. W 2023 i 2024 roku środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu Wojewody.

Tabela 12. Udzielona pomoc w formie zasiłków stałych w latach 2022 - 2024.

Zasiłek stały	2022	2023	2024
Kwota świadczeń	451.182 zł	467.265 zł	636.354 zł
Liczba świadczeń	724	741	710

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Z tabeli nr 12 wynika, że w 2024 r., w porównaniu do 2023 roku zmniejszyła się liczba świadczeń o 31, natomiast kwota wydatkowana na ten cel wzrosła o 169.089 zł.

4.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - rozdział 85228.

Usługi opiekuńcze były świadczone w 24 rodzinach dla 24 osób. Zakres świadczonych usług określony w decyzjach administracyjnych był zgodny z oczekiwaniami podopiecznych. W 2024 roku Ośrodek zatrudniał 4 opiekunki domowe na umowę o pracę w wymiarze – 4 etatów i 7 opiekunek na umowę zlecenie.

W 2024 roku wydatki w tym rozdziale zamknęły się kwotą – 425.094,16 zł, zaś w 2023 r. – 301.341,57 zł.

4.4 Domy pomocy społecznej - rozdział 85202.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje kierujące do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS, a także przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

W 2024 roku Gmina Elk ponosiła wydatki związane z przebywaniem 31 osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu, województwa i województwach sąsiednich. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 1.660.922 zł. Natomiast w 2023 roku Gmina ponosiła wydatki za 31 mieszkańców przebywających w DPS. Roczny koszt ich utrzymania wyniósł –1.388.477 zł.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Wydatki związane z pobytem mieszkańców gminy Elk w DPS w latach 2022 - 2024.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2022	2023	2024
Ilość mieszkańców gminy przebywających w DPS	30	31	31
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	1.086.024 zł	1.388.477	1.660.922 zł

Źródło: Dane statystyczne Ośrodka.

Jak wynika z tabeli nr 13, liczba mieszkańców Gminy Elk przebywających w domach pomocy społecznej przez trzy ostatnie lata utrzymuje się na podobnym poziomie, zaś wydatki za ich pobyt w placówkach, w porównaniu do roku 2023, wzrosły o 274.445 zł., co podyktowane jest z roku na rok rosnącymi kosztami utrzymania w domach pomocy społecznej.

4.5. Usuwanie skutków klęsk żywiołowych - rozdział 85278

W 2024 roku nie udzielano tego typu świadczeń ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

4.6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej i świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - rozdział 85213, 85502 i 85513.

Na opłatę składek zdrowotnych w 2024 r. wydatkowano:

- 1) za świadczeniobiorców pobierających zasiłek stały kwotę – 56.710 zł /zadania własne/,
- 2) za osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu – 450 zł /zadanie własne/,
- 3) za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej – 5.490 zł./zadanie własne/,
- 4) osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów kwotę –150.542,13 zł /zadania zlecone/.

Na składki z tytułu ubezpieczenia emerytalno-rentowego wydatkowano kwotę 491.070 zł.

4.7. Wspieranie rodziny - rozdział 85504

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku zadania wykonywał w oparciu o *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026*, przyjęty Uchwałą Nr LXXXIV/659/2023 Rady Gminy Ełk z dnia 27 grudnia 2023 r. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcyjności rodzin na terenie gminy wiejskiej Ełk.

Gminny Ośrodek Pomocy realizował Program „Asystent rodziny” w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.

Na realizację zadań wynikających z Programu gmina Ełk wydała w 2023 r. – 604.932,98 zł., zaś w roku 2024 -745.848,75. W Ośrodku zatrudnionych było 3 asystentów rodziny/ na 2 etatach/ oraz 1 psycholog na umowę zlecenie.

Tabela 14. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2022 – 2024.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny								
Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach			Ilość dzieci w rodzinach		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
14	22	24	63	93	104	27	57	64
Rodziny objęte monitoringiem funkcjonowania rodziny po zakończonej pracy z asystentem rodziny								
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
12	5	3	45	19	10	30	10	4

Zródło: Opracowanie własne GOPS w Ełku.

Jak wynika z tabeli nr 14, w 2023 roku wsparcie w postaci asystenta rodziny otrzymało ogółem 22 rodziny, w tym 57 dzieci w tych rodzinach, zaś w 2024 roku wsparcie otrzymało - 24 rodziny, w tym 64 dzieci. W 2024 roku 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd Rejonowy w Ełku.

W 2024 r. 7 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Ogółem w pieczy zastępczej w 2024 roku przebywało 34 dzieci z terenu gminy Ełk. W trakcie roku żadne z dzieci nie powróciło pod bezpośrednią opiekę rodziców biologicznych.

Koszty współfinansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych przez Ośrodek w 2023 roku wyniosły - 495.106,54 zł, zaś w 2024 roku – 502.654,23 zł.

Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej została przedstawiona Radzie Gminy Ełk w odrębnym sprawozdaniu.

4.8. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - rozdział 85205.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku widzą nie tylko potrzebę reagowania na sytuacje trudne, związane z przemocą, ale również wyrażają chęć aktywnego działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą. Ich działania koncentrują się na badaniu problemu krzywdzenia rodziny, strategii postępowania z danym przypadkiem, zagadnieniach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców. Pragną wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności do wspólnego budowania partnerstwa na rzecz przeciwdziałania przemocy

w Gminie wiejskiej Elk, a tym samym dążyć do zwiększenia efektywności działań wszystkich instytucji.

Pracownicy Ośrodka kierują osoby, wobec których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc domową, do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej, realizowanym przez PCPR w Elku.

W 2024 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej* wydatkowano ze środków własnych Gminy Elk i dotacji Wojewody kwotę – 56.776,76 zł. Natomiast w 2023 roku wydatkowano kwotę – 40.873,24 zł.

Szczegółowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej zostały przedstawione w odrębnym sprawozdaniu za 2024 rok.

4.9. Pomoc w zakresie dożywiania - rozdział 85230.

Ośrodek w 2024 roku realizował Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana jest głównie dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio 200 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim. W 2024 roku na realizację zadania ogółem wydatkowano 255.000 zł, z tego dotacja stanowiła 150.000 zł, zaś środki własne gminy 105.000 zł. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 155.536 zł, natomiast na zasiłki celowe na zakup żywności wydatkowano kwotę 84.670 zł. Ponadto, na podstawie decyzji dyrektora szkoły, bez potrzeby przeprowadzania wywiadu środowiskowego z posiłku skorzystało 28 dzieci (nie więcej niż 20% ogólnej liczby dożywianych) na łączną kwotę – 14.794 zł (środki własne). Liczba osób objętych programem wyniosła 284 (o 33 osoby mniej niż w roku 2023).

Ogółem na terenie gminy było 6 punktów żywienia. Dożywianie prowadzono w oparciu o stołówki szkolne: w Zespole Szkół w Stradunach, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Nowej Wsi Elckiej i Zespole Szkół w Chełchach. Do pozostałych szkół posiłki były dowożone przez dostawcę, który wygrał przetarg na dowóz posiłków do szkół.

W ramach modułu III Programu „Posiłek w szkole i w domu”, dotyczącego wspierania w latach 2024 - 2028 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków gmina Elk otrzymała dotację na zakup potrzebnego sprzętu do Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Nowej Wsi Elckiej na kwotę 78.817 zł. Ogólny koszt zadania wyniósł 103.817 zł, w tym środki własne w kwocie 25.000 zł. Zakupiono sprzęt na wyposażenie kuchni: zmywarkę kapturową do mycia naczyń, piec konwekcyjno - parowy elektryczny, szatkownicę do warzyw z tarczami, wilk do mielenia mięsa, sokowirówkę oraz separator tłuszczu.

4.10. Pozostała działalność - rozdział 85195.

Na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.) zadaniem gminy jest ustalenie uprawnienia oraz wydanie decyzji administracyjnej potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców, innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek w 2024 r. dla 15 osób, wydał 15 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

V. Inne zadania własne gminy.

5.1. Dodatki mieszkaniowe – rozdział 85215

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach ściśle określonych przez przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Szczegółowe wydatki poniesione przez Ośrodek w zakresie wypłacanego dodatku mieszkaniowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Struktura wydatków na dodatki mieszkaniowe 2022 - 2024.

Lp.	Świadczenie	Liczba świadczeń			Kwota wypłacanych świadczeń w złotych		
		2022	2023	2024	2022	2023	2023
Dodatki mieszkaniowe							
1.	Dodatek mieszkaniowy	445	389	373	123.550	122.208	112.371

Zródło: Opracowanie własne GOPS.

W 2024 roku 42 gospodarstwa domowe korzystały z dodatku mieszkaniowego i w związku z tym wydano 66 decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczenia, w tym 4 decyzje odmawiające świadczenia. W porównaniu do 2023 roku zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego o 1 oraz wydano o 3 decyzje administracyjnych mniej.

5.2. Mieszkanie treningowe – rozdział 85220

Zarządzeniem Nr 77/2024 Wójta Gminy Ełk z dnia 22 kwietnia 2024 r. utworzono jedno mieszkanie treningowe w miejscowości Mostoły 11/3 (poprzednio było to mieszkanie chronione). Nadzór nad mieszkaniem treningowym jego wyposażeniem i utrzymaniem

powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Ustalono pełną odpłatność za pobyt w kwocie 15,00 zł za jeden dzień pobytu.

Na podstawie decyzji administracyjnej nie była umieszczona żadna osoba w mieszkaniu chronionym. Dokonano zakupu niezbędnego wyposażenia mieszkania na kwotę 998,88 zł.

5.3. Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym – rozdział 85415

Wydatki w tym rozdziale to stypendia dla uczniów z terenu gminy Ełk. Wypłacono stypendia na kwotę 46.016,50 zł i zasiłek szkolny na kwotę 1.800,00 zł, z tego: dotacja w kwocie 38.253,20 zł, środki własne gminy w kwocie 9.563,30 zł. Stypendium szkolne wypłacono 23 rodzinom na 57 uczniów.

VI. Realizacja programów w zakresie pomocy społecznej

6.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2028

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej został przyjęty Uchwałą Nr VII/54/2024 Rady Gminy Ełk z dnia 27 września 2024 r. planowany jest do realizacji w latach 2024 – 2028. W 2024 roku Ośrodek kontynuował koordynację jego realizacji. Wypracowane kierunki działań podejmowane były zgodnie z harmonogramem realizacji *Programu*. Wzorem lat ubiegłych, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Ełk, realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach.

W 2024 r. na realizację działań *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej* wydatkowano ze środków własnych Gminy Ełk kwotę – 50.776,76 zł. oraz środki w kwocie 6.000 zł z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Łącznie wydatkowano 56.776,76 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” wdrażano procedury i standardy działania Zespołu Interdyscyplinarnego. Na terenie Gminy Ełk funkcjonują instytucje zapewniające wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnych sytuacjach życiowych, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzież, osoby niepełnosprawne i starsze.

6.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W ramach Gminnego Programu kontynuował działalność, powołany Zarządzeniem Wójta, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Skład Zespołu liczy 17 członków z 15 instytucji.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na Ośrodek obowiązek obsługi administracyjno – technicznej i finansowej Zespołu.

Tabela 16. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2019 – 2024.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	31	38	51	29	35	21

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Analizując powyższą tabelę, najwięcej wszczętych procedur „Niebieskie Karty” było w 2021 roku, natomiast najmniej w 2024 r. W stosunku do 2023 r. nastąpił spadek o 14 NK.

Tabela 17. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę NK w latach 2022 – 2024 przez poszczególne instytucje.

Instytucja wszczynająca	2022	2023	2024
OPS	2	4	2
PCPR	-	-	-
GKRPA	-	-	-
Policja	25	30	16
Oświata	2	1	3
Ochrona zdrowia	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2024 r. zmniejszyła się liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Najwięcej NK założyła Policja.

Zgodnie z zapisami *Gminnego Programu*, Koordynator Programu (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku) raz w roku składa Radzie Gminy Ełk odrębne sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu* i działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

6.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ośrodek kontynuował realizację zadań zawartych w Gminnej Strategii we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Ostatni monitoring Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych za lata 2017 - 2022 został przeprowadzony w roku 2022. Określone zostały wnioski i rekomendacje na następne lata realizacji Strategii.

6.4. Programy polityki zdrowotnej - rozdział 85149

Gminny program osłony w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców gminy Ełk.

Uchwałą Nr XV/91/2019 z dnia 30 sierpnia 2019 r. Rada Gminy Ełk przyjęła do realizacji Gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Gminy Ełk.

Od miesiąca lutego 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje uchwalony przez Radę Gminy program. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do osób powyżej 65 roku życia oraz emerytów i rencistów ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza, będących mieszkańcami Gminy Ełk, zameldowanymi na pobyt stały.

W roku 2024 r. złożono – 146 wniosków i wydano 146 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Środki własne gminy jakie wydatkowano na ten cel wyniosły 33.989,78 zł. Najwyższa kwota przyznanego świadczenia wyniosła - 232,80 zł, zaś najniższa - 56,98 zł.

6.5. Realizacja programów i projektów zewnętrznych w 2024 r.

➤ Caritas Diecezji Ełckiej z siedzibą w Ełku w 2024 roku zajmowało się dystrybucją żywności w ramach **Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 - 2027 w okresie od grudnia 2023r. do września 2024r.**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem Program było zapewnienie systematycznej pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym poprzez równomierną dystrybucję artykułów spożywczych. Produkty spożywcze w ramach Podprogramu wydawane były wyłącznie na podstawie skierowań, otrzymanych od pracowników Ośrodka. W 2024 r. wydano łącznie 79 skierowań dla 252 osób. Skierowania wydawano dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Podprogram zakończył się w miesiącu wrześniu 2024r.

Jednocześnie Caritas Diecezji Ełckiej prowadził działania towarzyszące tzn. organizował i przeprowadził warsztaty mające na celu przekazanie wiedzy na temat różnych możliwości przygotowania potraw z wykorzystaniem otrzymywanych produktów żywnościowych. Osoby korzystające ze wsparcia mogły wziąć udział w warsztatach dotyczących zdrowego żywienia, programach edukacyjnych mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności, jak również w warsztatach edukacji ekonomicznej.

➤ Gmina Ełk w roku 2024 przystąpiła do realizacji Programu rządowego „Opieka wychowawcza” - edycja 2024, który finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Realizatorem Programu był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku, który posiada doświadczenie w prowadzeniu tego typu usług społecznych.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami posiadającymi:

- a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) albo
- b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Adresaci Programu:

1. Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej, zwanych dalej „uczestnikami Programu”.
2. Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna, o których mowa w ust. 1, we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowania całodobowej opieki nad tą osobą niepełnosprawną.

Program realizowany był w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Zakres opieki wytchnieniowej odciążał członków rodziny tj. opiekunów w codziennych obowiązkach nad osobami niepełnosprawnymi. Osoby sprawujące opiekę w tym czasie mogli zadbać o własne zdrowie, udać się do lekarza, przeznaczyć ten czas na relaks i wypoczynek. Limit godzin opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego na 1 osobę niepełnosprawną wynosił 240 godzin.

W ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 objęto wsparciem 5 uczestników (3 osoby dorosłe i 2 dzieci).

Wydatkowano środki w kwocie 61.200 zł, w tym: dotacja celowa w wysokości – 46.410 zł oraz środki własne gminy - 14.790 zł. Koszty związane z obsługą wyniosły 910,00 zł i przeznaczone zostały na zakup materiałów biurowych.

VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Prowadzona była współpraca z Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku „Dom Św. Ojca Pio” oraz ze „Stowarzyszeniem MONAR - Schroniskiem dla Osób Bezdomnych MARKOT w Ełku” w zakresie kierowania bezdomnych z terenu gminy do noclegowni i schronisk. W 2024 roku do noclegowni, schronisk i ośrodków wsparcia skierowano łącznie 10 osób bezdomnych. Koszty pobytu w placówkach ponosił Ośrodek. Na ten cel wydatkowano 56.931 zł.

W 2024 roku GOPS włączał się w działania, które wspierają osoby będące w trudnej sytuacji:

- GOPS realizował „Program współpracy Gminy Ełk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2024” w obszarze polityki

społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących; wsparcie dla osób starszych; wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych; ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej „Alter CIS” w Ełku. Realizowano zadania wynikające z Porozumienia w zakresie kierowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do CIS. Do programu w Centrum skierowano 21 osób.
- Kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku wymiany informacji, szkoleń oraz partnerstw lokalnych, w ramach ekonomii społecznej.
- Udział w pracach zespołu ds. ekonomii społecznej powiatu ełckiego. W skład zespołu wchodzi czternaście podmiotów, w tym GOPS w Ełku.

VIII. Współpraca z innymi jednostkami i instytucjami.

Pozafinansowa forma współpracy odnosi się głównie do wzajemnej wymiany informacji o planowanych kierunkach działalności między jednostkami samorządu a innymi jednostkami i instytucjami. Wymiana informacji odbywa się między innymi bezpośrednio na spotkaniach przedstawicieli poszczególnych podmiotów i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Dzięki podejmowanej współpracy mamy sprawny i właściwy przepływ informacji oraz sprawniejszą reakcję, bardziej kompetentnych pracowników, większą znajomość zadań realizowanych przez inne instytucje:

- Współdziałano z jednostkami i instytucjami w ramach konwentu Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Ełckiego.
- Kontynuowano współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.
- Kontynuowano współpracę z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Ełku w zakresie nadzoru kuratorskiego oraz z Powiatową Komendą Policji w Ełku, w sprawach związanych z przemocą domową.
- Pracownicy socjalni współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Ełku, w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy. W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów.
- W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty i Wychowania w Olsztynie dzieci z rodzin o niskich dochodach z terenu gminy wypoczywały w okresie wakacji na koloniach. Pobyt dzieci był bezpłatny. Z tej formy wypoczynku skorzystało 10 dzieci.

- GOPS przeprowadzał wywiady środowiskowe na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku oraz innych ośrodków pomocy społecznej. Łącznie przeprowadzono 69 wywiadów.
- Ośrodek współpracował z Gminą Ełk w zakresie informowania o możliwości podjęcia dobrowolnego leczenia oraz kierowania osób z terenu gminy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ełku. Dwóch pracowników socjalnych Ośrodka uczestniczyło w pracach Komisji,
- Kontynuowano współpracę pracowników socjalnych z: Urzędem Gminy Ełk, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlicami wiejskimi, szkołami, przedszkolami, Centrum Kultury Gminy Ełk z siedzibą w Stradunach, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Ełku, służbą zdrowia, sądem, prokuraturą, parafiami znajdującymi się na terenie gminy Ełk, Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Ełku.

Przez cały 2024 rok dystrybuowano w gminie Ełk plakaty i ulotki informujące o realizacji różnych projektów na terenie gminy, powiatu i województwa. Plakaty i ulotki dostarczane były m. in. do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, świetlic wiejskich, umieszczane były także na tablicach ogłoszeniowych Ośrodka.

IX. W zakresie pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań.

X. W zakresie spraw administracyjnych i kadrowych

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług socjalnych i społecznych jest dbałość o rozwój, proces kształcenia i samokształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach, zapoznanie się ze specjalistyczną literaturą oraz wymiana doświadczeń. W trosce o jakość świadczonych usług, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach.

Kadra uczestniczyła w szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych i pieczy zastępczej, księgowości, płatnika ZUS, sprawom kadrowym, ochrony danych osobowych i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku, w celu zwiększenia kompetencji oraz skuteczności w działaniach, brali udział w szkoleniach:

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W EŁKU W ROKU 2024

Lp.	Tytuł szkolenia	Data szkolenia	Liczba uczestników	Organizator szkolenia
1.	Aspekty merytoryczne doręczeń elektronicznych oraz główne funkcjonalności nowego produktu „eDoręczenia”	12.01.2024	1	Sygnity S.A.
2.	Kolejna rewolucja w orzeczeniach	12.01.2024	1	OTI Ośrodek Interwencji Twórczej
3.	Świadczenia opiekuńcze 2024	16.01.2024	1	OTI Ośrodek Interwencji Twórczej
4.	Bezpieczeństwo pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych	18.01.2024	2	CRPS Szkolenia
5.	Dokumentacja grup diagnostyczno – pomocowych w procedurze Niebieskie Karty w świetle nowelizacji Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 marca 2023 roku	29.02.2024	1	Centrum Usług Szkoleniowo – Doradczych
6.	Praca z osobami niepełnosprawnymi i starszymi doświadczającymi przemocy domowej	07.03.2024	2	Instytut ADN sp. z o. o. sp. k.
7.	Wspieranie rozwoju/praca z dzieckiem z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	12.03.2024	2	Wyższa Szkoła Gospodarki
8.	Nowe standardy i procedura ochrony małoletnich w JOPS - odpowiedzi na pytania	18.03.2024	1	Wolters Kluwer
9.	Narada robocza – świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	25.03.2024	2	Wydział Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki
10.	Usługi społeczne na rzecz rodzin i osób w kryzysie bezdomności	25.03.2024	1	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego
11.	Działania 08.02 Infrastruktura systemu pieczy zastępczej	26.03.2024	1	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego
12.	Spotkanie pn. „Sztuka słuchania, sztuka mówienia. Jak skutecznie komunikować się z uczniami/nastolatkami	03.04.2024	1	Elckie Centrum Rewitalizacji Społecznej „Stajnia” w Ełku
13.	Zachowania samobójcze dzieci i młodzieży	06.05.2024 - 07.05.2024	5	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego
14.	Spotkanie „Bezdomność – to nie wieczność”	16.05.2024	3	Elckie Centrum Rewitalizacji Społecznej „Stajnia” w Ełku
15.	Szkolenie dla przedstawicieli ZI i grup diagnostyczno – pomocowych	24.05.2024	5	ROPS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego
16.	Alkoholizm to choroba. Terapia i co dalej	13.06.2024	3	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku
17.	Narada robocza z realizatorami zadań z zakresu przeciwdziałanie przemocy domowej	19.06.2024	2	Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej
18.	Rozliczenie stypendiów szkolnych za rok 2023/2024	27.06.2024	1	OTI Ośrodek Interwencji Twórczej
19.	SUPERWIZJA pracy socjalnej	26.07.2024 04.09.2024 15.10.2024	11	Warmińsko Mazurski Urząd Wojewódzki

20.	Warsztaty dla osób pracujących z klientem zagrożonym wykluczeniem społecznym w związku z nadużywaniem alkoholu	28.06.2024	2	Elkie Centrum Rewitalizacji Społecznej "Stajnia"
21.	Zadania i szczególna rola Przewodniczącego ZI jako lidera w systemie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Elk	28.08.2024	2	Centrum Usług Szkoleniowo – Doradczych
22.	Bezpieczeństwo osobiste pracownika socjalnego podczas wykonywania czynności zawodowych zgodnie z art. 121 ust. 2 c ustawy o pomocy społecznej	20.09.2024	6	P&P Paweł Szabelski
23.	Rozpoznawanie u dzieci zagrożeń/czynników ryzyka w tym zachowań suicydalnych i przemocowych	08.10.2024	3	Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki
24.	Rola pracowników socjalnych w zapobieganiu zachowaniom samobójczym	14.10.2024	2	Ministerstwo Zdrowia
25.	Konferencja Dzieciństwo bez przemocy	18.10.2024	2	Warmińsko – Mazurski Urząd Wojewódzki
26.	Konferencja „Uzależnienia – jak chronić dzieci i młodzież?”	06.11.2024	7	Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
27.	Dokumentacja procedury „Niebieskie Karty w postępowaniach sądowych	18.11.2024	3	Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
28.	Przemoc wobec dziecka	20.11.2024 - 22.11.2024	2	ROPS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego
29.	Konferencja wojewódzka dot. przeciwdziałania przemocy wobec kobiet „Biała Wstążka	25.11.2024	2	Warmińsko Mazurski Urząd Wojewódzki
30.	Podatek PIT za 2024r. i projektowane zmiany od 2025r.	25.11.2024	1	Firma szkoleniowo doradcza MATMAR
31.	Fundusz alimentacyjny	06.12.2024	1	OTI Ośrodek Interwencji Twórczej
32.	Postępowanie administracyjne w pomocy społecznej – praktyczne zastosowania	16.12.2024	2	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elku
33.	Szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej „Z pomocą rodzinie”	17.12.2024 - 19.12.2024	2	Ministerstwo Zdrowia
34.	Specjalizacja w zawodzie pracownika socjalnego – 1 stopień specjalizacji	2024 - 2025	2	Warmińsko Mazurski Urząd Wojewódzki

Na szkolenia pracowników Ośrodek wydatkował ze środków własnych – 8.279,05 zł.

XI. Potrzeby i wnioski na dalsze lata realizacji.

1. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach, wizytach studyjnych, dobrych praktykach, itp.
2. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań. Kontynuacja realizacji projektów i gminnych i ponadgminnych programów.
4. Utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami wymagającymi wsparcia.

Elk, dnia 10.03.2025r.

Kierownik GOPS w Elku
Adam Ostrowski

